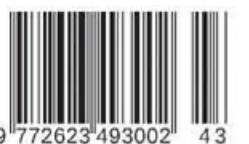

BHMAGAZINO

ART & DESIGN SPECIAL ISSUE

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ: ΤΑ ΚΑΘΕΤΑ ΔΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟ ΜΠΟΕΡΙ, ΟΙ ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΑ BUILDINGS ΑΠΟ ΓΥΛΛΙ, ΔΙΛΣΗΜΕΣ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΣΤΟ SKYLINE ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, ΕΚΘΕΣΕΙΣ-ΥΠΕΡΘΕΑΜΑ ΣΤΟ ΜΙΛΑΝΟ, INTERIOR DESIGN ΑΠΟ ΚΟΡΥΦΑΙΟΥΣ ΟΙΚΟΥΣ ΜΟΔΑΣ, ΣΚΑΜΠΟ-ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ & ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΝ

Τα «Κάθετα Δάση»

ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟ ΜΠΟΕΡΙ ΚΑΤΑΚΤΟΥΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ο άνθρωπος που περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον έχει συνδέσει το όνομά του με τη βιώσιμη αρχιτεκτονική ταξιδεύει το «πράσινο» οικιστικό μοντέλο του, που για πρώτη φορά εφαρμόισε στο Μιλάνο, προς Ανατολίας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΛΗ

Όταν το 2014 ο Στέφανο Μποέρι σύστηνε το «Bosco Verticale» του στον κόσμο, ίσως και ο ίδιος να μην περίμενε ότι η πρωτοποριακή ιδέα του για τη χρήση φυτών και δέντρων ως υλικών δόμησης στην ουσία για τη δημιουργία πολυκατοικιών θα επεκτεινόταν ώστε να περιλαμβάνει μέχρι και ολόκληρη πόλη χτισμένη στο ίδιο concept. Η ανάγκη όμως εξεύρεσης λύσεων στο ολοένα εντεινόμενο πρόβλημα της κλιματικής κρίσης θα έβγαζε τον διάσημο ιταλό αρχιτέκτονα, ερευνητή και καθηγητή στο Πολυτεχνείο του Μιλάνου από τα στενά όρια της γενέθλιας γης και θα τον ταξίδευε σε ολόκληρο τον κόσμο και ειδικά στην Κίνα – μάλιστα το 2011 άνοιξε και γραφείο στη χώρα της Απω Ανατολής – για τη δημιουργία οικιστικών μοντέλων που θα καλυτέρευαν τη ζωή των κατοίκων στις μεγαλουπόλεις, όπου η ρύπανση και η περιβαλλοντική υποβάθμιση είναι πιο έντονες από οπουδήποτε αλλού.

Από τη Lúzhou Forest City, λοιπόν, την «πράσινη» πόλη του μέλλοντος που σχεδίασε στη Νότια Κίνα, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει ένα αυτοδύναμο και βιώσιμο περιβάλλον διαβίωσης για 30.000 κατοίκους, μέχρι το Nanjing Vertical Forest, το Shenzhen Rehabilitation Center, το Easyhome Huanggang Vertical Forest City complex και το πιο πρόσφατο concept του για την κατασκευή του Xi'an Culture Modern Technology Experience Center, ο Μποέρι βάζει το δικό του λιθαράκι στον διάλογο για την «πράσινη» οικιστική ανάπτυξη της αχανούς οικονομικής υπερδύναμης.

Το «πρότυπο»

Όλα ξεκίνησαν από το Μιλάνο και το «Κάθετο Δάσος» (Vertical Forest) του Μποέρι που πλέον έχει εξελιχθεί σε τοπόσημο της πρωτεύουσας της Λομβαρδίας, σύμβολο του βιώσιμου design και αναγνωρίσιμο από όσους ασχολούνται έστω και λίγο με την αρχιτεκτονική. Χτίστη-

● Ο ιταλός σχεδιαστής Στέφανο Μποέρι μπροστά από το εμβληματικό Bosco Verticale στην Πόρτα Νουόβα του Μιλάνου.

MICHEL MEDINA/AST/ALPHALHELLAS

STEFANO BOERI/ARCHITETTI

κε στην περιοχή Πόρτα Νουόβα και αποτελείται από δύο πύργους ύψους 80 και 112 μέτρων που στεγάζουν συνολικά 800 δέντρα (480 μεγάλα δέντρα, 300 μικρότερα, 15.000 φυτά και 5.000 θάμνους), μια ποσότητα πρασίνου που ισοδυναμεί με 30.000 τετραγωνικά μέτρα δασικής έκτασης και χαμηλής βλάστησης συγκεντρωμένη σε 3.000 τετραγωνικά μέτρα αστικής επιφάνειας.

Από άποψη «σκληρών» οικοδομικών υλικών, τα δύο κτίρια είναι κατασκευασμένα από τσιμέντο, αλουμίνιο και γυαλί, με τα δέντρα και τα φυτά να παρεμβάλλονται δημιουργώντας μια «ασπίδα» που φιλτράρει τις ακτίνες του ηλίου, δημιουργώντας έτσι ένα φιλόξενο εσωτερικό μικροκλίμα χωρίς επιβλαβείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ταυτόχρονα, ρυθμίζουν την υγρασία, παράγουν οξυγόνο και απορροφούν διοξείδιο του άνθρακα και μικροσωματίδια. Από άποψη design, οι δύο κατασκευές χαρακτηρίζονται κυρίως από μεγάλα, κλιμακωτά και προεξέχοντα μπαλκόνια (το καθένα μήκους περίπου τριών μέτρων), σχεδιασμένα για να επιτρέπουν την ανάπτυξη μεγαλύτερων δέντρων χωρίς εμπόδια.

Η δημιουργία και ανάπτυξη των δέντρων και των φυτών προέκυψε έπειτα από μελέτες που διήρκεσαν τρία χρόνια και διεξήχθησαν από το αρχιτεκτονικό στούντιο σε συνεργασία με μια ομάδα ειδικών. Καλιεργήθηκαν σε ένα ειδικό «φυτώριο» κοντά στο Κόμο, προκειμένου

PHOTOGRAPHY: ANDREW BROWN/PHOTO COURTESY OF STEFANO BOERI ARCHITETTI

να συνηθίσουν να ζουν σε συνθήκες παρόμοιες με εκείνες που θα συναντούσαν στον τελικό τους προορισμό.

Ακόμη πιο εντυπωσιακή όμως είναι η συντήρηση της βλάστησης, καθώς μία φορά τον χρόνο οι αποκαλούμενοι «Flying Gardeners» (ιπτάμενοι κηπουροί), μια εξειδικευμένη ομάδα «αιωρούμενων» δενδροκόμων, χρησιμοποιώντας τεχνικές ορειβάσας, κατεβαίνουν από την οροφή των κτιρίων για να κλαδέψουν και να ελέγξουν την κατάσταση των φυτών, ενδεχομένως για να αφαιρέσουν ή να αντικαταστήσουν κάποια από αυτά. Όσο για το πότισμα, οι ανάγκες των φυτών παρακολουθούνται από μια ψηφιακή και τηλεκατευθυνόμενη εγκατάσταση, ενώ το απαραίτητο νερό αντλείται σε μεγάλο βαθμό από φιλτραρισμένα λύματα από τους δύο πύργους.

Τα έργα στην Κίνα

Το 2011 ιδρύθηκε στη Σανγκάη το Stefano Boeri Architeti China προκειμένου τα projects να πραγματοποιούνται έπειτα από εις βάθος in situ έρευνα για τη βιώσιμη αστική αρχιτεκτονική της χώρας, ακολουθώντας τις αρχές και τους στόχους της οικολογικής μετάβασης και του αστικού μετασχηματισμού που προτείνει ο πρωτοποριακός αρχιτέκτονας. Από τις πιο σημαντικές πρώτες κατασκευές που πραγματοποιήθηκαν εκεί είναι το συγκρότημα

Επιτροφή

ΣΤΟ (ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ) ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Η συμβολή του κλιματισμού στην υπερθέρμανση του πλανήτη φέρνει ξανά στην επικαιρότητα τις ιδέες των προπονητών του μοντερνισμού για το φως, τον αέρα και την προσαρμογή των κτιρίων στο φυσικό περιβάλλον.

IMAGO VIA REUTERS/CONNECT

● Βάλτερ Γκρόπιους, ο πατέρας του Bauhaus. Στα διάσημα διαγράμματά του τόνιζε την ανάγκη τα κτίρια να έχουν άφθονο φως και αέρα.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΡΚΟ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

Το 1940 ο Χένρι Μίλερ, συγγραφέας, δοκιμογράφος και φιλέλληνας, μορφή της αμερικανικής λογοτεχνίας, εκπατισμένος επί μία δεκαετία στη Γαλλία, επιστρέφει στη γενέτειρά του, τη Νέα Υόρκη, σχεδιάζοντας ένα πολύμηνο ταξίδι. Σκοπός του είναι να αποτυπώσει σε βιβλίο την εμπειρία του να διασχίζει κανείς τις Ηνωμένες Πολιτείες, ιδέα που τριγύριζε στο μυαλό του από το 1935. Προκλητικός στις απόψεις και στη γραφή του, ιδιότητες χάρη τις οποίες θα ενέπνεε τη γενιά των μπιτ στη δεκαετία του '50, ο Μίλερ έλεγε ότι οραματιζόταν την έκδοση σαν «ένα γεμάτο όπλο στραμμένο στον κρόταφο της Αμερικής». Η περιπλάνηση του δίνει άφθονα επιχειρήματα ενάντια στη χώρα που θεωρεί ότι θυσιάζει πια τα πάντα στον βωμό του χρήματος και των υλικών αγαθών. Το αμερικανικό όνειρο έχει αποβεί εφιάλτης – «Κλιματιζόμενος εφιάλτης», παρακαλώ. Δεν είναι τυχαίο το επίθετο που επιλέγει για τον τίτλο. Την εποχή αυτή, η επινοήση του air condition μετρά περίπου σαράντα χρόνια και είναι πλέον ευρέως διαδεδομένη. Ο Μίλερ μνημονεύει ειρωνικά κλιματιζόμενα εστιατόρια και πολυτελή αυτοκίνητα, η σημαντικότερη όμως ανατροπή επίκειται και έχει να κάνει με την αρχιτεκτονική: η τεχνητή ψύξη του αέρα με μηχανικά συστήματα θα αυξήσει δραματικά την ευχέρεια οικοδόμησης τεράστιων ουρανοξυστών από γυαλί και ατσάλι σφραγίζοντας την εικόνα των μητροπόλεων του 20ού αιώνα. Το αποτέλεσμα, έγραφε ο Σαμ Τζόνσον-Σλι στους «Financial Times» τον περασμένο Σεπτέμβριο, είναι ότι σήμερα βρισκόμαστε και εμείς στον εφιάλτη του Χένρι Μίλερ, θερμαίνοντας όλο και περισσότερο τον πλανήτη στην απέλπιδα προσπάθειά μας να ψύξουμε μια τσιμεντένια ζούγκλα. Η λύση για τον ίδιο είναι η απεξάρτηση από τον κλιματισμό, η ανάγκη να αντλήσουμε διδάγματα από την αρχιτεκτονική μιας άλλης εποχής.

«Παλάτι του πάγου» και «θερμικές νησίδες»

Η απόπειρα απόδρασης από τα καύματα του θέρους χρονολογείται ήδη στην αρχαιότητα, όταν οι έχοντες και κατέχοντες της Ρώμης την εγκατέλειπαν το καλοκαίρι για δροσερές εξοχικές κατοικίες στην ύπαιθρο του Λατίου. Από τις Βερσαλλίες και το Μπαλμώραλ ως το ανάκτορο της Αικατερίνης στο Τσάρσκογιε Σελό και το Νό-

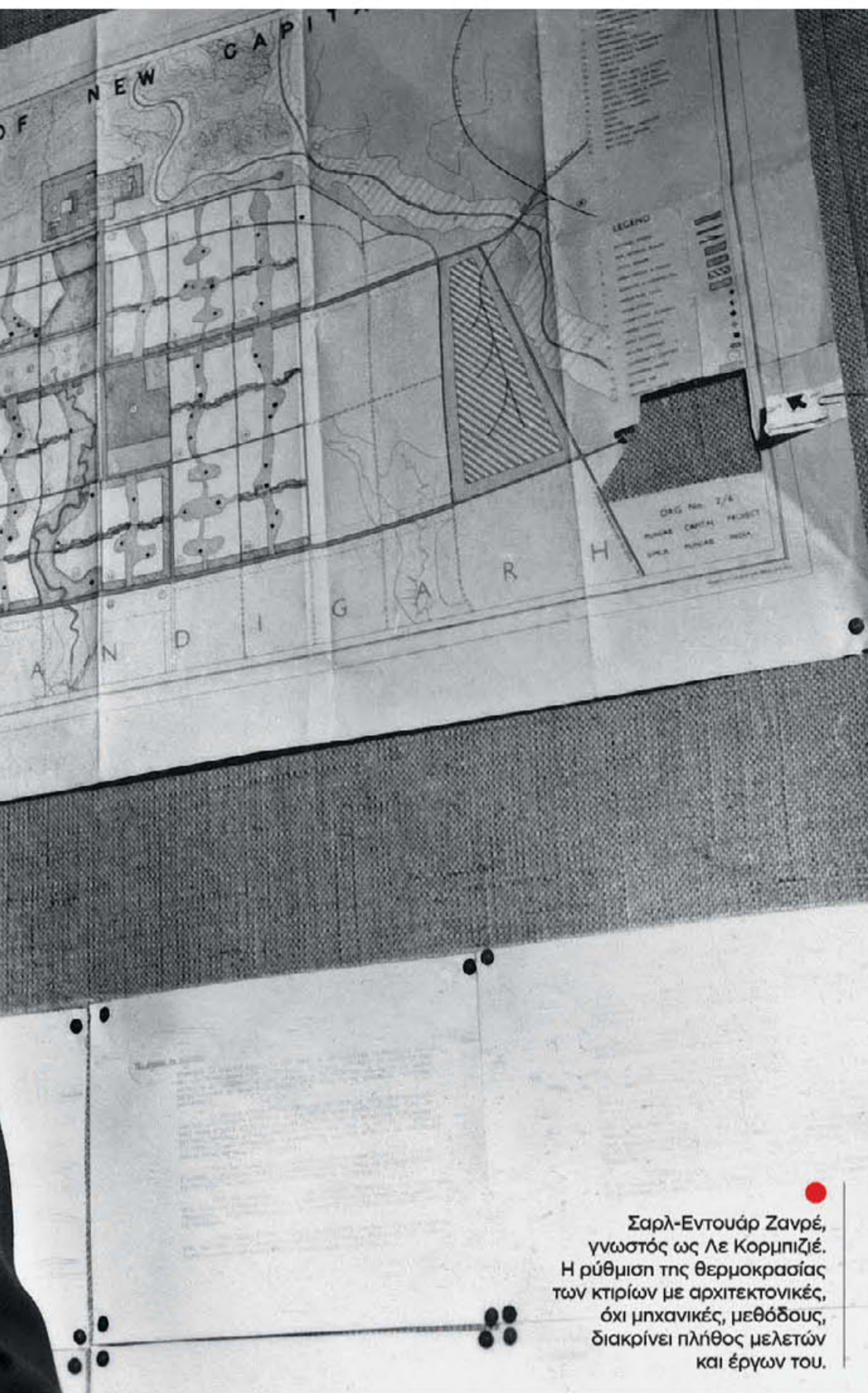
COBUSIER

τobανσταίν της Βαυαρίας, η Ευρώπη είναι διάσπαρτη από θερινά ανάκτορα στα οποία κατέφευγαν οι βασιλικές οικογένειες με την πρώτη υποψία καύσωνα. Ο Σαλβατόρε Μπαζίλε καταγράφει στο βιβλίο του με τίτλο «Cool: How Air Conditioning Changed Everything» (εκδ. Fordham University Press) πλήθος φιλόδοξων (και κατά κανόνα αποτυχημένων) εφευρέσεων του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα που επεδίωκαν με ευφάνταστους συνδυασμούς κίνησης του αέρα, πάγου και, αργότερα, ηλεκτρισμού να δημιουργήσουν τον παράδεισο της ψύξης. Το αμερικανικό περιοδικό «Πάγος και ψύξη» («Ice and Refrigeration») ανήγγειλε το φθινόπωρο του 1891 την πρωτοποριακή εγκατάσταση μιας εταιρείας στο Σεντ Λούις η οποία μετέτρεπε την κεντρική αίθουσα ενός εστιατορίου και μπιραρίας, κατάλληλα διακοσμημένης με τοιχογραφίες που απεικόνιζαν σκηνές πολιτικών εξερευνήσεων, σε «παλάτι του πάγου» σταθερά χαμηλής θερμοκρασίας, ανεξαρτήτως της εξωτερικής. Ωστόσο, η μόνη αποδεδειγμένα πρακτική, αν και ανεπαρκής, εφαρμογή της εποχής, η οποία από το 1910 και για τα επόμενα εβδομήντα χρόνια θα αποτελούσε μάλιστα σήμα κατατεθέν των βαγονιών του μετρό της Νέας Υόρκης, ήταν μία: οι ανεμιστήρες οροφής. Λίγο νωρίτερα, πάντως, το 1906, ο Φρανκ Λόιντ Ράιτ ολοκλήρωνε τα γραφεία της σαπωνοποιίας Λάρκιν στο Μπάφαλο, σταθμό στην αναγνώρισή του ως μείζονα αρχιτέκτονα, δημιουργώντας ένα περιβάλλον φωτεινό, αλλά ερμητικά κλειστό εξαιτίας της γειτνίασης με το εργοστάσιο και τη μόνιμη κάπνα του. Για τη λύση του προβλήματος του εξαερισμού προέκρινε ένα σύστημα όπου «με μηχανικά μέσα φρέσκος αέρας εισέρχεται από την οροφή, διοχετεύεται στο υπόγειο, ξεπλένεται περνώντας από μια σειρά ψεκαστήρων νερού (που το καλοκαίρι μειώνουν τη θερμοκρασία του κατά δύο έως τρεις βαθμούς), θερμαίνεται (τον χειμώνα), κυκλοφορεί και τελικά αποβάλλεται». Ο Ράιτ μπορεί να διαφιήμιζε το έργο του ως «το πρώτο κλιματιζόμενο κτίριο της Αμερικής», όμως τα αληθινά πρωτεία ανήκουν σε άλλον. Το 1902 ο μηχανικός Γουίλις Χάβιλαντ Κάριερ κατασκεύασε το πρώτο σύστημα air condition που λειτουργούσε σύμφωνα με τις σύγχρονες αρχές του για να ελέγξει τη θερμοκρασία και την υγρασία του τυπογραφείου Sackett - Wilhelms στο Μπρούκλιν. Εως τα τέλη της δεκαετίας του 1920 η νέα τεχνολογία θα προοριζόταν

● Η Οικία Τούγκεντατ του Μις Βαν ντερ Ρόε στο Μπρνο της Τσεχίας, πλήρης πλιακού φωτός.

AFRIVIS/SHIELLAS

Σαρλ-Εντουάρ Ζανρέ, γνωστός ως Λε Κορμπιζιέ. Η ρύθμιση της θερμοκρασίας των κτιρίων με αρχιτεκτονικές, όχι μηχανικές, μεθόδους, διακρίνει πλήθος μελετών και έργων του.

Αναπαράσταση σαλονιού στο εσωτερικό του (Unité d' Habitation) στη Μασσαλία, όπου ο Λε Κορμπιζιέ εφάρμοσε πολλές από τις ιδέες του για την κλιματική προσαρμοστικότητα.

μικές ιδιότητες ή την κυκλοφορία του αέρα», γράφει ο Τζόνσον-Σλι. Σύμφωνα με την Τάρα Χίγγουντ του Πανεπιστημίου της Νορθάμπρια στη Βορειοανατολική Αγγλία, σε παρόμοια κτίρια, χωρίς αυλές ή πέρυγκες, οι μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των παραθύρων καθιστούν «σχεδόν αδύνατο τον φυσικό εξαερισμό τους». [Πράγματι, ακόμη και πρώιμα ευρηματικά δείγματα, όπως το κτίριο της UNESCO (1958) στο Παρίσι, έργο των Μπερνάρ Ζερφίς, Μάρσελ Μπρόιερ και Πιερ Λουίτζι Νέρβι, του οποίου οι προδιαγραφές θεωρητικά προέβλεπαν ότι χάρη στο ιδιαίτερο σχήμα και στην κυκλοφορία του αέρα που απέρρευε από αυτό δεν θα χρειαζόταν ψυκτικές μονάδες, υπήρξε για πενήντα χρόνια ένας υπερμεγέθους φούρνος ώσπου αποφασίστηκε να μετατραπεί σε κλιματιζόμενο το 2008.] Απελευθερώνοντας τον αρχιτέκτονα από την ανάγκη να λαμβάνει υπ' όψιν του την πιθανότητα δόμησης με διαφορετικές πρώτες ύλες, ταιριαστές στο κλίμα της κάθε περιοχής, ο κλιματισμός συμβάλλει στη χρήση υλικών όπως το σπλισμένο σκυρόδεμα που συσσωρεύουν θερμότητα: η επανεκπομπή της στο περιβάλλον, σε συνδυασμό με εκείνη που προκύπτει από τον τεχνητό εξαερισμό, προκαλεί το φαινόμενο της «θερμικής νησίδας» – την αύξηση της θερμοκρασίας στον πυκνό αστικό ιστό. Ενεργοβόρα και επιβαρυντική για την ατμόσφαιρα του πλανήτη, η διαδικασία του κλιματισμού, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων της ψυκτικής βιομηχανίας και των εφοδιαστικών αλυσίδων, υπολογίζεται ότι απαρτίζει το 7% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

Από τον Λε Κορμπιζιέ στον Μις βαν ντερ Ρόε

Δεν ήταν αυτές οι βάσεις της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, παρατηρεί ο Ντάνιελ Μπάρμπερ, καθηγητής Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου του Σίδνεϊ, στο βιβλίο του «Modern Architecture and Climate. Design before Air Conditioning» (εκδ. Princeton University Press): αυτή «διαμορφώθηκε αρχικά ως στρατηγική κλιματικής προσαρμοστικότητας». Το 1930, σε μια διάλεξη του στο Μπουένος Αίρες, ο Λε Κορμπιζιέ παρότρυνε το κοινό: «Διδάξτε στα παιδιά σας ότι αρχιτεκτονική είναι το ηλιόφως στο πάτωμα». Μέριμνα των πρωτεργατών του μοντερνισμού ήταν η αρμονική σχέση του εξωτερικού με το εσωτερικό, η εκμετάλλευση του φυσικού φωτός και η επίτευξη εξαερισμού μέσω αρχιτεκτονικών μεθόδων,

Το Immeuble Clarté του Λε Κορμπιζιέ στη Γενεύη διατηρεί ακόμη πολλά από τα αρχικά εξωτερικά του στοιχεία (μπαλκόνια, τέντες, ρολά).

για επαγγελματικές και βιομηχανικές χρήσεις. Οι κινηματογράφοι, σημειώνει ο Σαμ Τζόνσον-Σλι στους «Financial Times», γνωστοποιούσαν με κεφαλαία γράμματα, ισούφη με εκείνα των τίτλων της ταινίας, ότι διέθεταν «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΨΥΞΗΣ» και μπορούν να θεωρηθούν ως «το πρώτο δείγμα αρχιτεκτονικής μορφής που αναπτύχθηκε παράλληλα με τον κλιματισμό».

Fast forward στον 21ο αιώνα, όπου ο κλιματισμός είναι πανταχού παρών και η παγκόσμια αρχιτεκτονική χαρακτηρίζεται από ουρανομήκεις μορφές όπως το Burj Khalifa στο Ντουμπάι, το Merdeka 118 στην Κουάλα Λουμπόρ και το Shanghai Tower στη Σανγκάη. Επιβλητικά, φουτουριστικά, τεκμήρια των ασύλληπτων δυνατοτήτων της σημερινής τεχνολογίας, είναι χτισμένα εν τούτοις με τον μηχανικό εξαερισμό ως προϋπόθεση, «χωρίς σκέψη για τις θερ-

Ο Λούντβικ Μις βαν ντερ Ρόε, μορφή του αρχιτεκτονικού μοντερνισμού.

Κατασκευές των Σαρλότ Μακό-Περελμάν και Αλέξης Φαμηρί για την παρουσίαση της νέας συλλογής οικιακών ειδών του οίκου Hermès στο εφετινό Salone del Mobile του Μιλάνου.

Η μόδα

ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Οι μεγάλοι οίκοι παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια συλλογές με έπιπλα και αξίδια είδη deco σε μια προσπάθεια να κερδίσουν ένα κομμάτι από την πύα μιας αγοράς που οξυμένα και γιγαντιώνεται.

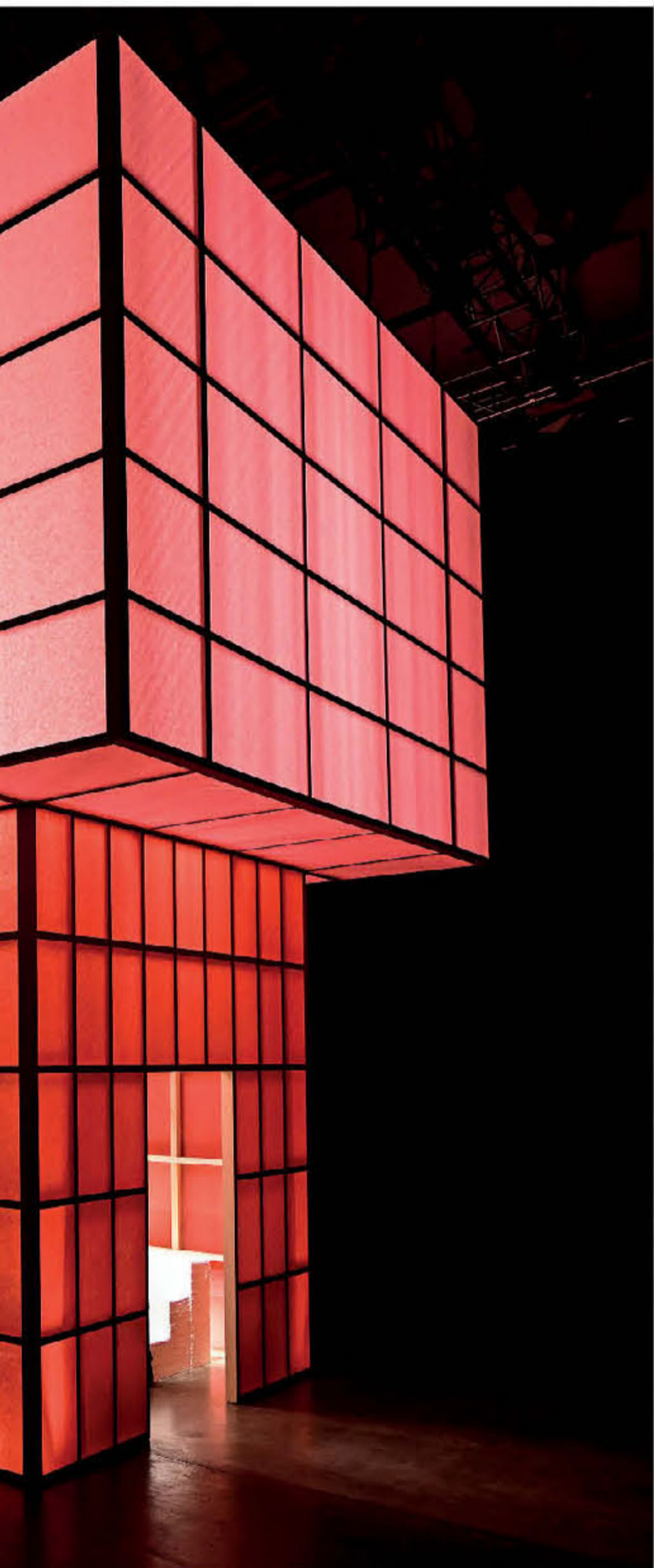
ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ

Η μόδα και ο κόσμος του interior design είχαν ανέκαθεν στενή σχέση. Κάποτε ίσως ήταν αδιανόητο για έναν οίκο πολυτελείας να περιλαμβάνει στη συλλογή του και μια πανάκριβη τσάντα και μία πολυθρόνα με την υπογραφή του ίδιου brand, όμως οι καιροί αλλάζουν και τα τελευταία χρόνια είναι ελάχιστα τα ξακουστά fashion houses που δεν έχουν παρουσιάσει σειρές από έπιπλα και υφάσματα μέχρι φλιτζάνια, ταπετσαρίες ή αξεσουάρ για τα κατοικίδια των πελατών τους. Αν έλειπε από το σπίτι σας ένα δερμάτινο καλάθι γραφείου Hermès, τώρα μπορείτε να το βρείτε. Αν ονειρευόσασταν μια παπλωματοθήκη Versace που γράφει

επάνω «I Love Baroque», η φαντασίωσή σας μπορεί πλέον να γίνει πραγματικότητα.

Πρώτοι διδάξαντες και «νεοφώτιστοι»

Ο Ραλφ Λόρεν είναι αναμφισβήτητος πρωτοπόρος σε αυτή την τάση. Το brand Ralph Lauren Home λανσαρίστηκε το 1983 και παραμένει επιτυχημένο μέχρι σήμερα. Ήταν η πρώτη οικιακή συλλογή από έναν ήδη γνωστό σχεδιαστή ρούχων και κάλυπτε σχεδόν τα πάντα: έπιπλα και φωτιστικά, επενδύσεις δαπέδου, υφάσματα και ταπετσαρίες, πορσελάνινα σερβίτσια, αντικείμενα από κρύσταλλο και ασημί, διακοσμητικά αξεσουάρ, κλινοσκεπάσματα και είδη μπάνιου. Ακολούθησαν σχετικά γρήγορα η Άννα Φέντι με το Fendi Casa (1987) και ο οίκος Versace με διακοσμητικά και πορσελάνινα σερβίτσια. Το Armani/Casa ιδρύθηκε το 2000 και το Gucci Décor αρκετά αργότερα, το 2017. Τι μεσολάβησε όμως την τελευταία δεκαετία και έχουμε δει τόσο έντονα αυτή τη στροφή; Οι οίκοι μόδας συνειδητοποίησαν ότι επενδύοντας σε είδη σπιτιού θα έχουν προϊόντα τα οποία θα παραμένουν relevant και με εμπορική δυναμική για πολλά χρόνια, αφού δεν επηρεάζονται

● Ένας εντυπωσιακός καναπές για δύο: Ribbon Dance για τον οίκο Louis Vuitton.

● Το πράσινο και το λευκό πρωταγωνιστούν στη σειρά Verde Maiolica του οίκου Dolce & Gabbana.

● Η χαρακτηριστικά λιτή αισθητική των προϊόντων Ralph Lauren Home.

από τα εφήμερα trends όσο τα ρούχα και τα αξεσουάρ. Υπήρξε φυσικά παράλληλα και έντονο ενδιαφέρον των καταναλωτών προς την αισθητική των εσωτερικών χώρων, αφού χάρη στα διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (κυρίως το Instagram, το Pinterest και το TikTok) κάθε δωμάτιο μιας κατοικίας απέκτησε μεγάλη δύναμη ως σκηνικό σε φωτογραφίες και βίντεο. Η πανδημία, με τους επιβεβλημένους εγκλεισμούς κατ' οίκον, απλώς επιτάχυνε τις εξελίξεις. Μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο ο τζίρος της σχετικής αγοράς αναμένεται να ξεπεράσει μέχρι το 2028 τα 26 δισεκατομμύρια ευρώ (από 21 που ήταν το 2023).

Ο οίκος Louis Vuitton πάντως προσκαλεί από το 2012 μερικούς από τους πιο διάσημους σχεδιαστές από όλον τον κόσμο να φανταστούν πειραματικά αλλά συνάμα λειτουργικά κομμάτια επίπλων και να δημιουργήσουν πολυπόθητα αντικείμενα για τη συλλογή Objets Nomades. Από μια αιώρα μέχρι ένα πτυσσόμενο σκαμνί και από μια πολυθρόνα έως μια οθόνη δωματίου, κάθε συλλεκτικό τέτοιο αντικείμενο ξεπερνά τα όρια χρήσης του δέρματος ως υλικού προκειμένου να αποδείξει πόσο αφοσιωμένο είναι το γαλλικό maison στη σύνθετη χειροτεχνία και στην καινοτομία. Η διαχρονική συλλογή που έχει δημιουργηθεί αποτίνει φόρο τιμής στις ειδικές παραγγελίες από το παρελθόν του οίκου – όπως το θρυλικό σπαστό ντιβάνι που κατασκευάστηκε το 1874 για τον γάλλο εξερευνητή Πιερ Σαβορνιάν ντε Μπραζά – ενώ παράλληλα αναδεικνύει τα προκλητικά σύγχρονα οράματα μιας ετερόκλητης ομάδας διεθνών σχεδιαστών, όπως η Ινβια Μαχτιάβι, οι αδελφοί Καμπάνα, η Πατρίτσια Ουρκιόλα, το στούντιο Marcel Wanders και το ατελιέ Οί. Από τις πρόσφατες δημιουργίες σίγουρα ξεχωρίζουν οι νέες εκδοχές του διπλού καθίσματος Ribbon Dance του Αντρέ Φου από το Χονγκ Κονγκ, ο οποίος έχει σχεδιάσει κάποια από τα πιο εμβληματικά ξενοδοχεία της Ασίας.

Στον οίκο Hermès η Σαρλότ Μακό-Περελμάν, αρχιτέκτων και designer που έχει συνεργαστεί, μεταξύ άλλων, με τον Φίλιπ Σταρκ και τον Αντρέ Μπαλάζ, και ο Αλέξης Φαμπρί, ειδικός στη λατινοαμερικανική φωτογραφία, αποτελούν ένα αχτύπητο ντούο στο creative direction, έχοντας αναλάβει εδώ και μία δεκαετία την επιμέλεια στα είδη σπιτιού και διακόσμησης με τη διάσημη υπογραφή: κουβέρτες, χαλιά, φωτιστικά και κάθε είδος επίπλου. Πρόκειται για ένα εκπληκτικά ευρύ σύμπαν, που περιλαμβάνει άμεσα αναγνωρίσιμα κομμάτια που δημιουργήθηκαν από το design studio του Hermès, καθώς και συναρπαστικά έπιπλα από μια ομάδα διεθνών ταλέντων υψηλού προφίλ – Ραφαέλ Μονέο, Αλβαρο Σίζα, Τζάσπερ Μόρισον και Μπιτζάι Τζιν του Studio Mumbai – μαζί με άλλα ονόματα, λιγότερο γνωστά. Πρόσφατα πάντως ο οίκος παρουσίασε ένα σετ για τοάι ονόματι Hippromobile, σχεδιασμένο από τον Τζιανπάολο Πάνι, που συνδέεται με ενδιαφέροντα και παιχνιδιάρικο τρόπο με τη μακρά παράδοση του οίκου στην κατασκευή αξεσουάρ για ιππασία. Το Hippodrome d' Hermès coffee table, που έχει σχεδιαστεί από το γαλλικό δίδυμο Normal Studio, αποτελεί μια επίσης εξόχως εντυπωσιακή προσθήκη στην κολεξιόν.

GLASS Wonders

*Ένα ταξίδι σε emblematicά γυάλινα κτίσματα
από το Λονδίνο και το Παρίσι ως τη Νέα Υόρκη
και τη Σιγκαπούρη.*

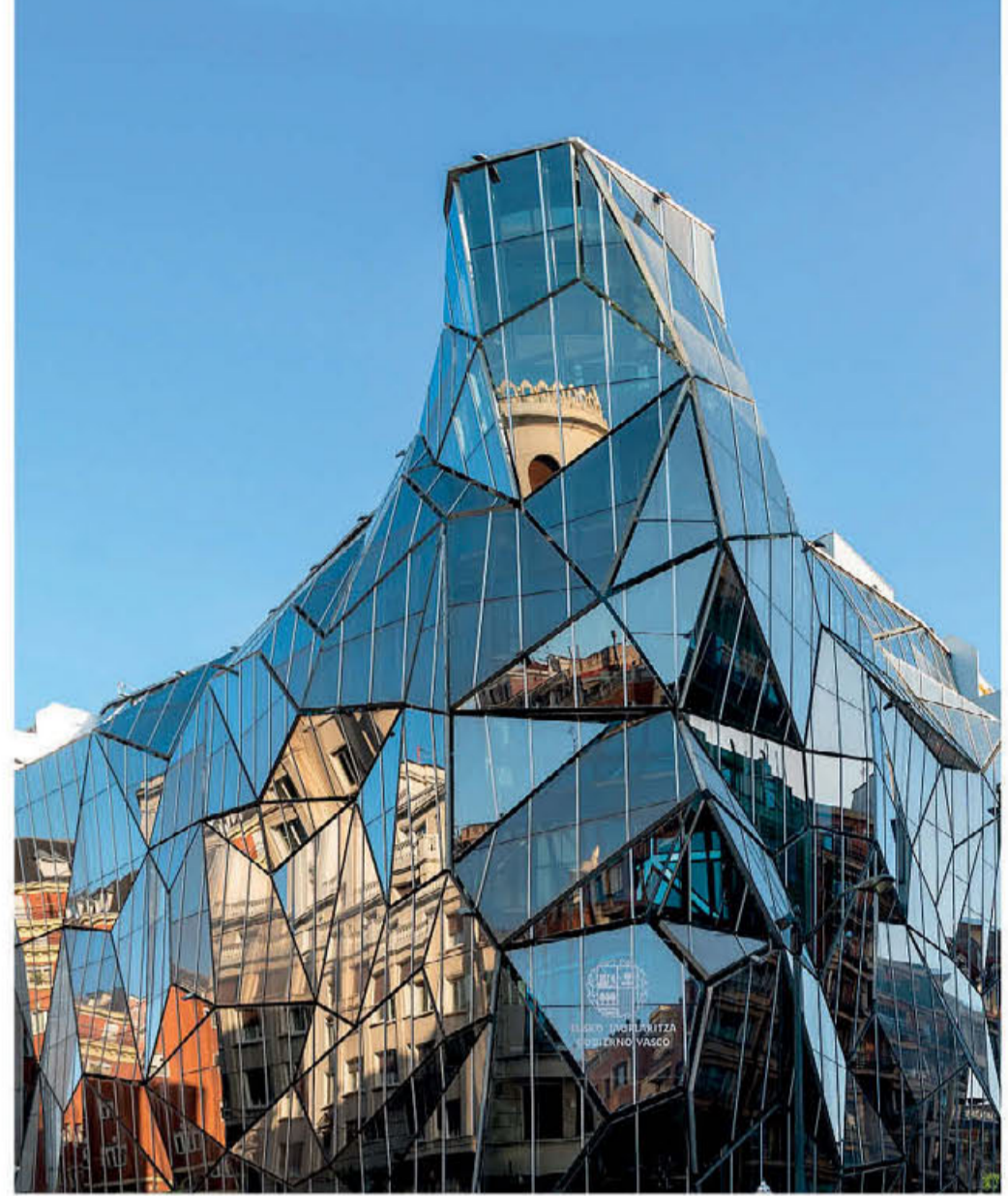
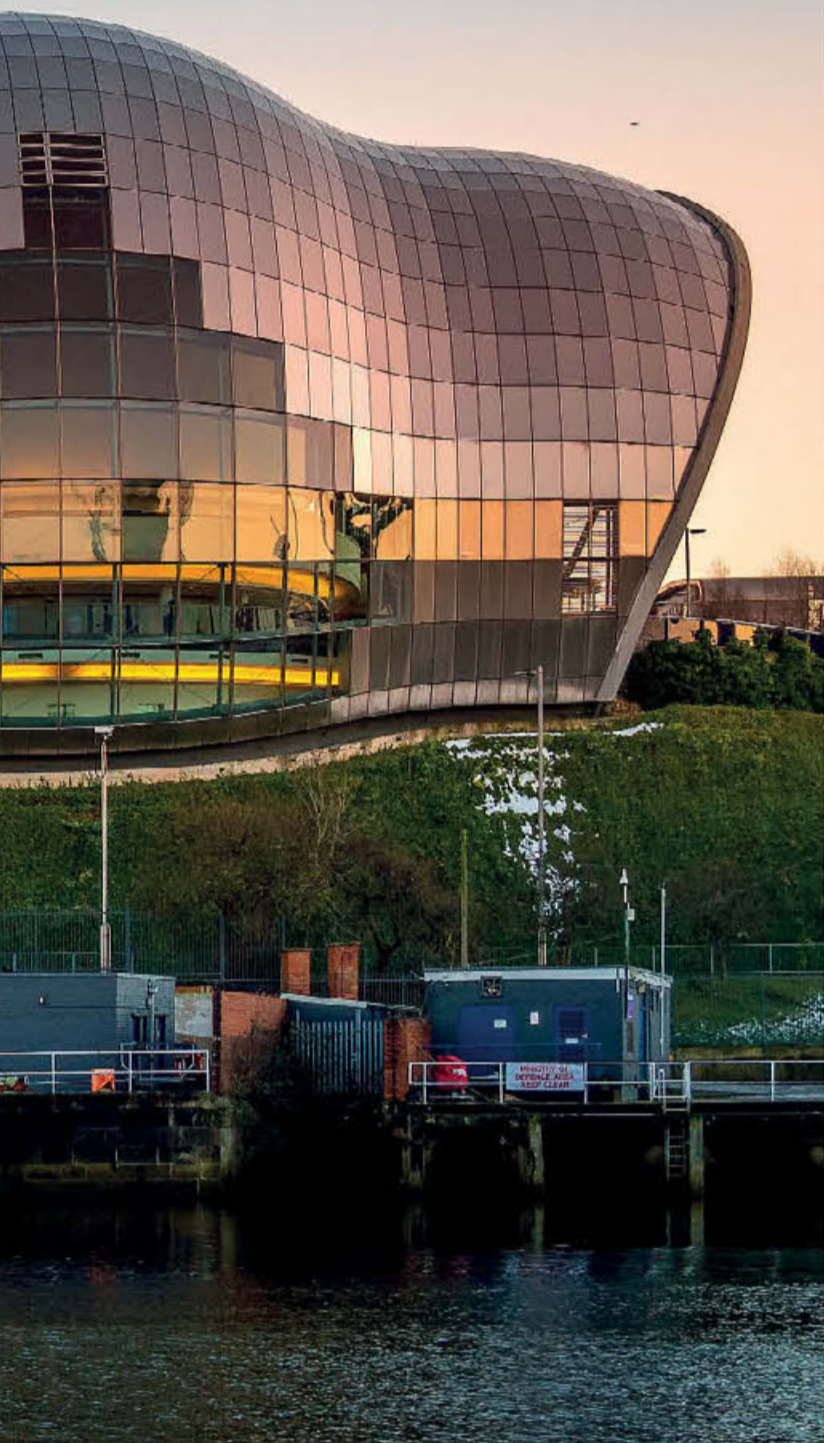
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΤΟΥ

Η αρχιτεκτονική, όπως και η τέχνη, είναι μια μορφή έκφρασης που μπορεί να αγγίξει την ψυχή. Τα γυάλινα κτίρια, με τη διαφάνεια και την αέναη αλληλεπίδρασή τους με το φως, μοιάζουν σαν να αιωρούνται ανάμεσα στον ουρανό και στη γη, προσκαλώντας μας να δούμε τον κόσμο μέσα από ένα νέο πρίσμα. Το γυαλί, εύθραυστο αλλά και συνάμα πανίσχυρο, γίνεται το μέσο που συνδέει το εσωτερικό με το εξωτερικό, το παρόν με το μέλλον. Η αρχιτεκτονική με τη χρήση γυαλιού έχει αποκτήσει τεράστια απήχηση τις τελευταίες δεκαετίες, αποτελώντας σύμβολο της καινοτομίας, της βιωσιμότητας και της υψηλής αισθητικής. Με τις σύγχρονες τεχνολογίες να επιτρέπουν τη χρήση μεγάλων, ανθεκτικών και ενεργειακά αποδοτικών γυάλινων επιφανειών, τα γυάλινα κτίρια ενσωματώνονται αρμονικά στο αστικό περιβάλλον. Αυτά τα ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά οικοδομήματα, που βρίσκονται σε μερικές από τις πιο λαμπερές μητροπόλεις του κόσμου, αποτελούν σύμβολα της ικανότητας του ανθρώπου να καταφέρνει τα πάντα.

Η ευρωπαϊκή κληρονομιά του Bauhaus

Από τα πρώτα χρόνια του Bauhaus και το κτίριο για τη σχολή τέχνης, design και αρχιτεκτονικής που σχεδίασε ο Βάλτερ Γκρόπιους στο Ντεσάου το 1926, η «γυάλινη αρχιτεκτονική» φαινόταν ότι είχε έρθει για να μείνει. Το κίνημα έθεσε τα θεμέλια για τη μινιμαλιστική αισθητική και τη χρήση γυάλινων προσόψεων, επιδιώκοντας τη διαφάνεια και τη δωρική απλότητα. Από τα πιο αναγνωρίσιμα αρχιτεκτονήματα του 20ού αιώνα με βασικό υλικό το γυαλί είναι η διάσημη πυραμίδα του Λούβρου, που βρίσκεται από το 1989 στο κεντρικό προαύλιο του μουσείου στο Παρίσι. Σχεδιασμένη από τον

Τα χρώματα του πλιοβασιλέματος όπως αντικατοπτρίζονται στο εντυπωσιακό The Glasshouse International Centre for Music (πρώην Sage Gateshead) του Νιούκαστλ, σε μια περιοχή που αναμένεται να εμπλουτιστεί και με άλλα γυάλινα κτίρια φιλοξενίας και ψυχαγωγίας.

Τα κεντρικά γραφεία του βασικού υπουργείου Υγείας στο Μπιλμπάο, σε σχέδια Coll-Barreu Arquitectos, θυμίζουν τρισδιάστατο παζλ.

βραβευμένο με Pritzker κινεζοαμερικανό αρχιτέκτονα Ιεό Μινγκ Πέι (ο οποίος διατηρούσε δεσμούς με τους εισηγητές του Bauhaus, Βάλτερ Γκρόπιους και Μαρσέλ Μπρόιερ), κατά παραγγελία του γάλλου προέδρου Φρανσουά Μιτεράν, συνδυάζει την κλασική μεγαλοπρέπεια του μουσείου με τη μοντέρνα απλότητα του γυαλιού, προσφέροντας μια γέφυρα ανάμεσα στο παρελθόν και στο παρόν.

Στην καρδιά της Πράγας υπάρχει από το 1996 ένα κτίριο που χορεύει... Το γνωστό και ως «Ginger & Fred» (από τους διάσημους χορευτές Φρεντ Ασπέρ και Τζίνιζερ Ρότζερς) είναι ένα κτίριο γραφείων το οποίο σχεδιάστηκε από τον τσεχοκροάτη αρχιτέκτονα Βλάντο Μίλουιτς σε συνεργασία με τον αμερικανοκαναδό architect Φρανκ Γκέρι σε ένα άδειο οικόπεδο δίπλα στον Μολδάβα. Η ακανόνιστη γυάλινη πρόσοψή του αντανακλά την κίνηση της πόλης και του ποταμού.

Ο ουρανοξύστης The Shard στο Λονδίνο (2012) αποτελεί ίσως το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αρχιτεκτονικής με γυαλί στην Ευρώπη. Με το πυραμιδοειδές σχήμα του, δεν αποτελεί απλά μια νέα κατασκευή στην καρδιά της βρετανικής μητρόπολης, αλλά φέρνει στην επιφάνεια τις θεμελιώδεις αρχές του Bauhaus περί αυστηρής λιτής εμφάνισης. Σχεδιασμένος από τον Ιταλό Ρέντσο Πιάνο (γνωστό σε εμάς από τη δουλειά του στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος), είναι ένας πύργος ύψους σχεδόν 310 μέτρων που δεσπόζει στον ορίζοντα της αγγλικής πρωτεύουσας. Το Shard φιλοξενεί πάνω από 32 διαφορετικούς επιχειρηματικούς οργανισμούς, καθώς και εστιατόρια και ένα ξενοδοχείο. Επιπλέον, ανάμεσα στον 68ο και στον 72ο όροφο υπάρχει το παρατηρητήριο – ένα δημοφιλές τουριστικό αξιοθέατο που φέρει την εύστοχη ονομασία «The View from The Shard».

Το 30 St Mary Axe (γνωστό και ως «The Gherkin») είναι ένα κτίριο 41 ορόφων στο Λονδίνο που σχεδιάστηκε από το διεθνές γραφείο Foster + Partners. Χαρακτηριστικό είναι το καμπυλόγραμμο, ωσειδές σχήμα του. Ο γυάλινος ουρανοξύστης των 180 μέτρων εγκαινιάστηκε το 2004. Τόσο η κατασκευή όσο και ο σχεδιασμός του υλοποιήθηκαν χάρη στη χρήση της νέας ψηφιακής τεχνολογίας. Η μοντελοποίηση καμπύλων σχημάτων χρησιμοποιήθηκε αρχικά στην αεροδιαστημική και στην αυτοκινητοβιομηχανία. Η ενεργειακή του απόδοση και το μοναδικό του σχήμα το καθιστούν ένα σύγχρονο θαύμα.

Το Crystal, σε σχέδια Wilkinson Eyre Architects, άνοιξε το 2012 και είναι ένα από τα πιο βιώσιμα κτίρια στον κόσμο. Βρίσκεται στο Royal Victoria Dock του Λονδίνου, διαθέτει διαδραστικά εκθέματα σχετικά με τις πράσινες τεχνολογίες και αποτελεί παγκόσμιο υπόδειγμα οικολογικού σχεδιασμού. Από τα πιο πολυαναμενόμενα κτίρια της Βόρειας Αγγλίας είναι και το Sage, μια όμορφη γυάλινη κατασκευή που όταν παραδοθεί πλήρως το 2027 θα στεγάσει έναν από τους σημαντικότερους χώρους συναυλιών και συνεδρίων (μαζί με ξενοδοχεία, καταστήματα και εστιατόρια) στη νότια όχθη του ποταμού Tyne στο Νιούκαστλ.

Τα κεντρικά γραφεία του βασικού υπουργείου Υγείας, που βρίσκονται στο επιχειρηματικό κέντρο του Μπιλμπάο της Ισπανίας, είναι ένα εκπληκτικό παράδειγμα γυάλινης αρχιτεκτονικής, σε σχέδια Coll-Barreu Arquitectos. Η ασυνήθιστη αλλά και ταυτόχρονα εντυπωσιακή κατασκευή ξεκίνησε να σχεδιάζεται το 2003, τα έργα αποπεράτωσης άρχισαν το 2004 και το 2008 το κτίριο άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό. Για τους ντόπιους πρόκειται για ένα, θα λέγαμε, αμφιλεγόμενο έργο, καθώς ορισμένοι κάτοικοι της περιοχής το περιγράφουν ως «εκτός τόπου και χρόνου». Εν τω μεταξύ, το κτίριο προτάθηκε μεταξύ άλλων για το European Union Prize for Contemporary Architecture – Mies van der Rohe Award.

Το Εθνικό Κέντρο Παραστατικών Τεχνών του Πεκίνου παραπέμπει στο κλασικό μοτίβο του γιν και του γιανγκ.